

Roman Fortress along the Danube Coast on Bulgarian Area

Ivan Popov

The Naval Forces of the Republic of Bulgaria

Abstract: *The Roman Empire has left many traces in world history with various achievements. One of them is the fortresses. Roman fortresses were built in such a way that for many years afterwards their remains are still visible, without being erased by time, conquerors and atmospheric conditions. Even before the Roman conquest, the peoples along the Danube River understood that the place was suitable for living. The fortresses considered in the report are not only Roman, but everywhere the Romans repaired and fortified them. The Bulgarians used them, as the Danube River has been a natural border between the countries for a long time. The most important cities for the Roman Empire and beyond were: Bononia, Ulpia Escus, Nove, Sexaginda Prista, Transmariska and Durostorum. In the present days most of them are sites of national tourist importance.*

Keywords: *Fortress, Roman Empire, Danube River, Bulgaria, Construction, Port.*

Римските крепости на дунавския бряг на българска територия

Иван Попов

Военно морските сили на Република България

Резюме: *Римската империя е оставила много следи в световната история с най-различни достижения. Едно от тях са крепостите. Римските крепости са строени така, че дълги години след това останките им още личат, без да са заличени от времето, завоевателите и атмосферните условия. По поречието на река Дунав още народите преди римското завоевание са разбрали, че мястото е подходящо за живот. Разглежданите крепости в доклада не са само римски, но навсякъде римляните са ги поправяли и укрепвали. Те са се ползвали от българите, като река Дунав през голям период от време е била естествена граница между държавите. Най-значимите дунавски градове за Римската империя и след това са били: Бонония, Улпия Ескус, Нове, Сексагинда приста, Трансмариска и Дуросторум. Сега повечето от тях са обекти от национално туристическо значение.*

Ключови думи: *крепост, Римска империя, река Дунав, България, строителство, пристанище.*

Въведение

Река Дунав минава по по-голямата част на северната граница на България. На север от река Дунав Република България граничи с Република Румъния. По дунавския бряг не само на територията на България се е развивал риболов като поминък на населението. Развива се речното плаване по река Дунав между пристанища на нашите градове и до чужбина. На местата на съвременните български дунавски градове е имало стари селища от различно време. Дунавския бряг на българска територия е като цяло по-висок от румънския. Затова градовете северно от река Дунав са разположени на няколко километра навътре. Срещу много от българските градове има румънски. Река Дунав е имала значение за плаването и поминъка на населяващите народи. Римското строителство е трайно, крепостите са строени със здрави стени, а следи от пътищата откриваме и днес на много места из цяла България. За строителен материал римляните използвали природните ресурси – камъни, дървесина, метали, глина, пясък, чакъл и вулканична пепел /използваща се за изготвянето на прочутия римски бетон/.

Основна част

Дървесината била най-достъпният и лесен за набавяне материал, но и най-нетрайният такъв. В древността по цяла Италия имало многобройни дъбови и букови гори, но с разрастването на империята и увеличаващото се строителство те били унищожени, превръщайки се в строителен материал. Дървеният материал бил класифициран на три групи още от древногръцкия учен Теофраст: нарязан, дялан и кръгъл. В целия античен свят архитектурата на Рим е несравнима по отношение на инженерството, разнообразието от видове конструкции, богатството на композиционните форми и мащаба на строителството. Римляните въвеждат и доразвиват следните инженерни конструкции: акведукти, мостове, пътища, пристанища, крепости, хипокауст, както и архитектурни обекти в градския, селския ансамбъл и ландшафта.. Те се позовават на принципите на гръцката архитектура, като прилагат нови строителни материали и конструкции и преди всичко ордерната система, съчетаваща ордера със сводестата структура. Има три вида римски градежи (Teodosiev, 2017):

Опус квадратум /Opus quadratum/ – най-древната римска строителна техника, използвана за масивни градежи като крепостни стени. При нея масивни квадратни каменни блокове били поставяни плътно един върху друг без използването на хоросан между тях.

Опус цементикум /Opus caementicum/ – изобретената от римляните в началото на 2 век монолитна бетонна зидария смесена с натрошени камъни. Стените, съдържащи бетон и парчета камъни се строели много бързо. Използвали се дървени скелета, които се отстранявали, след като налетият бетон изсъхнал. Така била изградена сърцевината на стените, сводовете и куполите, а след това върху тях се слагала и облицовка от тухли, туфа или камъни.

Опус микстум /opus mixtum/ – при този градеж върху бетонната сърцевина се редували хоризонтални ивици от opus reticulatum и opus latericium. Техниката е била широко разпространена в края на 1 век и началото на 2-ри век сл. Хр.

Римските инженери са използвали смес от вулканична пепел, морска вода и вар, която предизвиква химическа реакция. По този начин се увеличава сцеплението с излагане на морска вода, дори след като бетонът е втвърден технически. Бетонът е направен чрез смесване с вода от агрегат, който включва парчета или скала, керамични плочки, парчета тухли от разрушени преди конструкции, вулканичен прах (т.нар. *пуцолана*, по името на мястото, където има находища на вулканични тухли) и гипс или вар. Обикновено сместа е била в съотношение 1 част вар за 3 части вулканична пепел. *Пуцолана* съдържа както силициев диоксид, така и алуминиев оксид и създава химическа реакция, която засилва сплотеността на разтвора (Teodosiev, 2017).

При строителството на крепостни стени в Късноримската епоха, opus mixtum представлявал смесена зидария от дялани или необработени камъни чиито пластове се редували с тухлени пояси, образуващи свръзка през цялата дебелина на градежа. За строителството на сложните съоръжения, сред които и многото крепости се е използвал римския бетон. Той се състои от пълнител и хидравличен хоросан - свързващо вещество, смесено с вода, която се втвърдява с течение на времето. Съвкупността варира и включва парчета скала, керамични плочки и тухлени отломки от останките от разрушени преди това сгради. Първите сведения за римския бетон датират от 25 г. пр. Хр. от Марк Ветрувий. Друг материал, който римляните са прилагали за сградите, бил стъклото, което е било разработено от египтяните. Първоначално те са го използвали само за бижута и малки декоративни съдове. Римляните са измислили много видове цветно стъкло за използване в мозайки за декорация на вътрешни повърхности.

Списък на римските крепости по поречието на река Дунав на българския бряг (Kanits, 1995):

Дуросторум (Силистра), Трансмариска (Тутракан), Димум (Белене), Нове (Свищов), Сексагинта Приста (Русе), Ятрус (Кривина), Улпия Ескус (Гиген), Августа (Хърлец), Рациария (с. Арчар), Бонония (Видин), Алмус (Лом), Цеврус (Долни Цибър), Регианум (Козлодуй), Укрепление в Оряхово, Валериана (Долни Вадин), Палациум (Байкал), Асамус II (Черковица), Димум (Белене), Укрепление в село Батин (Русе), Скайдава в село Батин (Русе), Тримамиум в с. Мечка (Русе), Медиолана в с. Пиргово (Русе), Тегра в гр. Мартен (Русе), Кинтон в с. Нова Черна (Тутракан), Нигринианис в с. Долно Ряхово (Силистра), Кандидиана в с. Малък Преславец (Силистра) и Теголициум в с. Ветрен (Силистра).

Много от имената на крепостите изглеждат непознати за повечето. Някои от тях са неизвестни и не са запазени. Думата „кастел“ означава крепост, замък. Употребата ѝ е в смисъл на малка крепост от римско време, предимно с предназначение за военни цели, където е имало римски гарнизон.

Разглеждането на крепостите ще започна по течението на река Дунав, т.е. от запад на изток. Най-западно по реката се е намирала крепостта Бонония, по-късно Баба Вида в Средновековието. Тя е била на мястото, където сега е град Видин.

1. **Бонония** е възникнала в края на I в. и началото на II в. като кастел и пътна станция на римската провинция Мизия. Разположена е на високия десен бряг на р. Дунав. Най-вероятно на това място е била настанена помощна военна част, изграждаща крайдунавския път. През II-III в. градът бележи разцвет, а пристанището е обслужвало дунавския и търговски флот. Към края на III в. и началото на IV в. градът е имал солидна фортификационна система, което го причислява към големите градски центрове на империята. Градът представлява правоъгълник, издължен в посока север-юг, с площ около 20 ха. Дължината на северната стена е около 365 м, а на западната – около 600 м. Разкрити са 9 кръгли кули с диаметър 19 м и дебелина на стените 3.7 м. Античната Бонония е превзета и опустошена от аварите през VI в. Днес, това е единствената изцяло запазена крепост в България, по-известна като замъка „Баба Вида“. Легендата разказва, че някога живял голям български болярин, който имал обширни владения от Карпатите до Стара планина. След неговата смърт трите му дъщери – Вида, Кула и Гъмза, разделили неговите владения помежду си. Двете по-малки сестри – Кула (с център в едноименния български град) и Гъмза – нейна столица бил Гъмзиград (днешен Гамзиград в Сърбия), се омъжили прибързано. Те попаднали на лоши мъже, които с лека ръка пропилили бащиното им наследство. Най-възрастната сестра – Вида, останала сама цял живот. Под нейно ръководство бил изграден замък, в който тя доживяла до дълбока старост, като успешно отбранявала своите поданици и земи от чужди нападения. В знак на благодарност след смъртта ѝ хората от този край дали на замъка нейното име – „Баба Вида“, позната като „Бабини Видини кули“ (Ivanov, 1999).

Снимка 1 – Крепост Баба Вида

2. **Рациария** е бил голям и важен град на Дунава. Останките му са разположени в областта Калето, 1 километър североизточно от днешното село Арчар (около 27 км. югоизточно от град Видин). Градът е създаден по времето на Римската империя, но Тракийско селище на това място е имало още от IV век преди Христа. По времето на Римляните тук са живеели римски патриции (аристократи), а близката Бонония е била само седалище на малко военно поделение. Важен преломен момент в историята на Рациария са годините на император Веспасиан (69-79). Тук често се намират сребърни, дори и златни монети от това време. По време на негово управление градът е укрепен и е засилена дунавската флотилия (Ivanov, 1999).
3. **Алмус** е разположен на Крайдунавския път на Римската империя, близо до гр. Лом. В западната ѝ част строежът е започнал още по времето на император Тиберий. В началните десетилетия на II век Алмус принадлежи административно в областта Рациария (с. Арчар) в провинция Горна Мизия. Сведения за Алмус се съдържат в Певтингеровата карта на Римската империя, Пътеводителя на император Антонин, Списъка на служебните рангове, съчиненията на Прокопий “За постройките” и Йорданес – “Гетика”. Проучванията на крепостта са водени от Валери Стоичков.

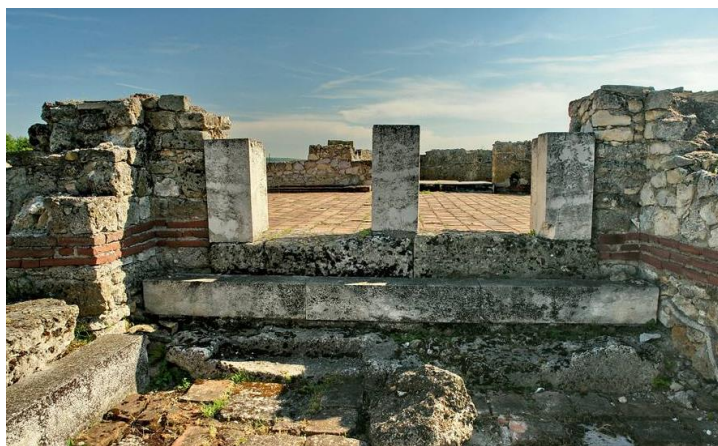

Снимка 2 – Крепост Алмус

4. **Регианум** е антична крепост, която се намира вероятно на 3.4 km югоизточно по права линия от центъра на гр. Козлодуй. Крепостта е под земята и няма видими следи от нея. Със сондаж е установено, че стените са запазени до 1.8 m. Върху града по късно е възникнало средновековно селище, но още не е установено дали е било укрепено. Малко са сведенията за крепост Регианум.
5. **Августа** е укрепен военен лагер, намиращ се северно от с. Хърлец. Построена е през средата на I в. като първото укрепване е дървено-землено. Кастелът е естествено защитен на юг от р. Огоста, на изток и север от блата. Достъпът се е осъществявал единствено от западната страна, където е издигната крепостна стена, подсилена с ров. През II-VI в.

Августа се развива като римски и ранновизантийски градски център. На изток от Августа има военно укрепление, близо до гр. Оряхово.

6. **Валериана** е крепост, която е охранявала моста през Дунав и старата кариера, откъдето са вадели камъните за нейния градеж, а и за редица още фортове по Дунавския лимес, както се е наричала границата на империята. Намира се при село Долни Вадин, Врачанска област, където е имало още един мост над река Дунав. Непосредствено под селото на Дунавския бряг са развалините на римски кастел. Там са намерени много предмети от римско време. Римският мост при село Долни Вадин е бил най-старият мост над Дунав, строен по римско време.
7. **Улпия Ескус** е име на крепост до с. Гиген. Възникнала е покрай лагера на IV Скитски и V Македонски легион още в началото на I в. /управлението на Август/, в съседство с тракийско селище от къснобронзовата и ранната желязна епоха, което трябва да се локализира северно от римския град. Улпия Ескус е антична колония, възникнала по време на управлението на император Траян (98-117). Строят се много пътища, които обслужват армията, администрацията и търговията в империята и извън нея. Военният лагер получава статута на колония след славната победа на император Марк Улпий Траян над даките през 105 г. сл. Хр. Римският град се превръща във важен кръстопът, като силен разцвет преживява през II–III в., когато е изградена централната градска част. Развива се монументална гражданска и религиозна архитектура. Улпия Ескус е строен по типичния за римските градове начин с правоъгълна форма, а улиците са взаимно перпендикулярни в посока изток-запад и север-юг. Улиците са покрити с каменни плочи, под които е положен водопровод и канали за отпадните води. Цялата площ на града е 28 ха. В централната част е разположен Форумният комплекс (97x200 м), който е изграден от варовикови камъни в „коринтски стил“. Крепост Улпия Ескус е заемала голяма площ, което се вижда от останките, но е необходимо да се намерят средства за разкопаване и възстановяване (Ivanov, 2006).

Снимка 3 – Крепост Улпия Ескус

8. **Палациум** е голям град до с. Байкал, близо до Улпия Ескус и мястото, където р. Искър се влива в р. Дунав. В него император Аврелиан оставя военна плячка след успехите си в Дакия, а Юстиниан го укрепва и превръща в крепост. При него се е намирал лагерът на стратегът Петър, брат на император Маврикий в похода си срещу славяните. Намерен е античен некропол на запад от Палациум, в горния край на селото. Античният град Палациум е бил от големите градове в областта. Днес на терена се откриват и очертават големи сгради. Намерени са много глинени и керамични съдове, следи от живота в Палациум.
9. **Асамус 2** е бил един голям град-крепост, който според археолозите е обхващал площ от около 100 дка. Днес 2/3 от него са под днешното с. Черковица, като може да се види само кастела на града („Осъмско кале“). Намира се източно от центъра на селото, на десния бряг на р. Осъм, на северозападния край на Никополското възвишение. Крепостните му стени са ограждали площ от около 20 дка, част от които е още са запазени на височина 1.5–2 м (Ivanov, 1999).
10. **Димум** е крепост, датирана от I век и съществувала до VII век през целия Римски период и след него в България. Той е един от големите градски крайдунавски центрове и е последната, най-северна и най-ранна митническа станция. Точно този факт е причината крепостта да бъде възстановявана пет пъти по време на този период. Намира се в гр. Белене. Крепост Димум е представлявала най-североизточната точка на провинция Мизия. В Димум в началото на II до края на III век е позиционирана военна конна част, която вероятно е изградила и поправила крепостта. Тук е била границата на тракийското царство и римската провинция Мизия по времето на първия Римски император Октавиан Август (27 г. пр. Хр.- 14 г. сл. Хр.). Проучването и разкопките са започнали през 1986 г. (Rimskite patishta..., 2009).
11. **Нове** е римска крепост, която се намира на 3 км източно от Свищов по пътя за Русе в непосредствена близост до парк "Паметниците". Нове е най-добре проученият военен лагер, разположен в граничната територия на някогашната Римска империя. Основан е на брега на река Дунав като военен лагер на VIII Августовски легион. Лагерът се състоял от наблюдателни кули и крепости, в които били настанени военни части - кохорти и легиони. Нове бил изключително важна част от отбранителната линия на Римската империя, тъй като легионът, настанен тук пазел завоюваните територии в Тракия и Македония от набезите на племена, идващи от североизток. Първоначално лагерът се простирал на площ от 17 хектара, но постепенно се разраснал с още 10 хектара. Той бил с правоъгълна форма, а на всяка една от стените му е имало по една порта. Зад крепостните стени на лагера се намирали щабът на легиона, военната болница, офицерските жилища, легионната баня, войнишките казарми,

жилището на командира на легиона и бараките на помощните войски. Цивилното селище е било разположено извън крепостните стени. Постепенно древният град променил облика си, появявали се нови сгради, църкви, работилници на занаятчии. През V-VI век Нове бил и седалище на епископ. Първа тракийска кохорта е историческото название на римски военни части от ауксилиари (помощни войници), съществували през I-IV век сл. Хр. и действали в провинциите Панония, Британия, Юдея, Дакия. В Нове ежегодно се провежда историческата възстановка “Орел над Дунава”. От няколкото ходения до Нове виждам колко добре са се погрижили и възстановили голяма част от римския град (Ivanov, 2006), (Rimskite patishta..., 2009), (Stefanova, 2019).

Снимка 4 – Крепост Нове

12. **Ятрус** е късноантична крепост до с. Кривина. Запазената територия на обекта е малка. Мястото на крепостта за първи път се датира в началото на XX век от Карел Шкорпил. В по-късния период от съществуването на крепостта е изградена и християнска базилика, която по-късно е разрушена и след това наново възстановена, днес основите и дори части от градежа и са видими. След X в. животът в крепост Ятрус приключва (Valiganski, 2020).
13. **Скайдава** е името на античен римски кастел, намирал се между Нове (Свищов) и Тримамиум (с. Мечка), за който се споменава в пътеводителя на император Антонин Пий (138-161 г.). Кастелът се намирал на брега на Дунав в района на днешното село Батин, община Борово. Останки от крепостта Скайдава се намира на 1,5 км северно от с. Батин, върху високо възвишение между река Дунав и Батинска река. Местността е известна под името „Кале баир”. Крепостта има продълговата форма, съобразена с конфигурацията на терена. Заема около 25 дка площ. По ръба е минавал крепостен зид. Сега най-добре си личи източната стена, на места се виждат части от нея, изградени от камъни и хоросан. От западната достъпна страна личат следи от ров (Ivanov, 2006).

14. **Тримамиум** е крепост по Дунав, която се споменава най-рано от Клавдий Птоломей (II век сл. Хр.) като полис в следния ред: Ескус, дн. с. Гиген, Плевенско; Димум, дн. при с. Белене; Нове, м. Стъклен, Свищовско; ТРИМАМУМ; Сексагинта Приста, дн. Русе; Дуросторум, дн. Силистра. Това разкрива неговото икономическо и преди всичко стратегическо значение – като крепост и като пътна станция. Късно античната крепост Тримамиум се намира на 3 км западно от село Мечка, върху дълъг нос, на брега на река Дунав, в местността „Дикилиташ”. Има форма на неправилен четириъгълник с приблизителни размери 200 м на 200 м. Крепостната стена се очертава добре под затревения насип, а части от северната стена са разкрити на дължина 5-6 м и са запазени на височина до 1,50 м. (Valiganski, 2020).
15. **Сексагинда Приста**. Името на Римската крепост се превежда „Пристанище на 60-те кораба“ заради победите над даките по време на Дакийските войни (85-89 г.), водени от римския император Домициан, тъй като тук римски легион, състоящ се от 6000 войници е прехвърлен при устието на р. Русенски Лом. Крепостта се намира в северозападната част на град Русе. Край Русе има хижа Приста, на която името идва от името на крепостта Сексагинда Приста. Принципията представлява щабът на военната част. Сградата е с правоъгълна форма и е ориентирана с дългите си страни в посока северозапад – североизток. Тя е изградена от необработени камъни на спойка с хоросан и е с размери 28.50x16.50 м. Престава да функционира като Принципия при безредиците, предизвикани от готите в края на IV в. След това, както и територията на военния лагер, е обитавана през късната античност (V-VI в.) и по време на Първата българска държава (X–XI в.) (Nenov, 2012), (Valiganski, 2020).

Снимка 5 – Крепост Сексагинда Приста

16. **Тегра** – римска пътна станция се намира на 0.62 km северозападно по права линия от центъра на град Мартен. Построена е върху нос със много стръмни склонове от северозапад, югозапад и югоизток. Той е с триъгълна форма. От северозапад е ограничен от река Дунав, а от югозапад, юг и

югоизток- от река Барата. От югоизток реката е разлята в блато, в момента широко около 136 m.

17. **Апиария**- малка крепост, от която почти нищо не е запазено. Намирала се е между с. Ряхово и с. Бръшлян, русенско. За кратко време през II в. до Апиария е имало мост над река Дунав.
18. **Медиолана** е антична крепост, която се намира на 1.35 km северозападно по права линия от центъра на село Нова Черна. Първоначално на мястото е издигнато укрепление с квадратен план със страни 35x35 m. Построено е в края на III век или началото на IV век., но леко е изместено от посоките на света. Има четири квадратни кули по ъглите и една правоъгълна по средата на южната, крепостна стена. Югозападната ъглова кула е с размери 6.6x7.3 m, а югоизточната- 7.4x7 m. Правоъгълната кула е с размери 7x3.7 m. Крепостната стена е дебела 1.3-1.5 m, но е подсилена от вътрешната си страна с каменни пиластри, разположени през 2.7 m.
19. **Трансмариска** – късна римската крепост, останки от която се намират в пределите на днешния град Тутракан. Крепостта е построена в края на III век от император Диоклетиан (284-305 г.) след една от победите му срещу вражески племена от север. В Трансмариска е бил настанен част от XI Клавдиев легион. Под негово командване са били пет кохорти на легиона. С тях той контролира брега на реката от с. Ряхово до с. Долно Ряхово. Късноримската крепост Трансмариска е заемала площ около 65 дка. От северната част на крепостта са разкрити крепостната стена с две квадратни кули с настилка от каменни плочи на долното ниво и керамика на горното. Южната крепостна стена на Трансмариска с две бойни кули – едната подковообразна, а другата ветрилообразна, представлява значим археологически паметник на културата и интересен туристически обект. През V и VI в. Трансмариска е епископски център. Градът непрекъснато е нападан и разрушаван от готи и хуни. Античното селището загива в началото на VII в. в резултат на варварски нашествия. През 1968 г. крепостта е обявена за паметник на културата от национално значение (Nenov, 2012).

Снимка 6 – Крепост Трансмариска в Тутракан

20. **Крепост Нигринианис** има доста кратък живот. Тя е построен в края на III-ти или началото на IV-ти век и е разрушена в края на IV век. За нея няма много информация и малко се знае.
21. **Кандидиана** се намира в местността „Долно градище“, на 4.12 km северно по права линия от центъра на село Малък Преславец. Изградена е на връх, който се издига на 61 m над нивото на река Дунав. Склоновете от север, изток и юг са високи и стръмни. Най- достъпна е от запад по тясна и дълбока седловина. Крепостта е започнала своето съществуване през II век като след готските нападения през III век е разрушена. По- късно в края на III и началото на IV век е изградено ново укрепление, просъществувало до VI век. Във селището са открити тухли с надпис “leg XI Cl(andia) f(idelis) Tr(ans)m(arisca)”. Разстоянието между местата, където са се намирали двете крепости Нигринианис и Кандидиана е малко и има изграден археологически парк "Нигринианис-Кандидиана". Той включва няколко обекта - праисторическо и тракийско селище (с уникален хокер-скелет), римска, късноримска, ранновизантийска и ранносредновековна българска крепост.
22. **Тегулициум** – намира се близо до село Ветрен. Разкопките продължават и не са завършени. Римският град Тегулициум се е намирал до днешното село Ветрен, Силистренско, разположено на около 5 километра от резервата Сребърна. Името се превежда от латински като "покрив от тъкан, плат" или с други думи е синоним за военна палатка, което подсказва, че името на града най-вероятно носи името на временен лагер, предшествал строежа на града. Едни от малкото намерени реални римски находки от крепостта Тегулициум е параден римски шлем. През Средновековието крепостта продължила да съществува под името Ветринон. Може би оттам идва сегашното име на селото Ветрен. Възстановена е към началото на IX век и използвана до средата на XV век. Крепостта е имала трапецовидна форма с дължина около 160 m и широчина 70 m. От изток е прокопан дълбок ров.
23. **Дуросторум**. В крепостното строителство на Дуросторум – Дръстър засега се очертават три основни строителни периода. След разрушаването на късноримската крепостна стена (от IV в.), чиито основи са разкрити на дунавския бряг, успоредно и до нея през V-VI в. бил изграден нов, помасивен зид с големи обработени каменни блокове по двете му лица и пълнеж от залети с червен хоросан камъни. Разкрита е северозападната ъглова кула с петоъгълна отвън и кръгла отвътре форма. Ориентирана е юг-север, с дължина 9,80 m и максимална ширина 6,80 m. Частично субструкцията е разкрита на дълбочина 1,70 m, като чрез сондаж е установено, че достига до 2,95 m. От суперструкцията са запазени два варовикови квадра на височина 0,40 m, т.е. на кота 16,12 m. Субструкцията и тук е от средни полуобработени камъни. Ширината на стената е 3,90 m, а

дължината е 7,90 м. Тя прави чупка в посока север-североизток и се свързва с петоъгълна кула №2 на южната крепостна стена. Проученият участък изцяло е в субструкция и е на кота 14,87 м. Чрез сондажи се установи, че фундаментът е запазен само в първите два реда ломени камъни на хоросан. Крепостта е имала голямо значение за България. През Първото Българско царство Дръстър е бил център на епископия, а след покръстването на българите се превръща в седалище на Българската православна църква. По време на Второто Българско царство Дръстър е митрополитски център (Ivanov, 1999), (Ivanov, 2006).

Снимка 7 – Крепост Дуросторум

Заклучение

След завладяването на земите на Балканския полуостров, римските императори са осъзнали колко голямо значение има река Дунав. Те са построили много градове и са поправили старите, съществуващи от траките. Поради строителството на римски пътища край река Дунав се изграждат голям брой нови и се дострояват съществуващи крепости. В целия древен свят римската архитектура няма равна на себе си по висота на инженерното изкуство, многообразието на типовете съоръжения, богатство на архитектурните постройки и мащаб на строителството. Римляните са въвели грандиозни по онова време инженерни съоръжения – акведукти, мостове, пътища, пристанища, крепости, канали. Те са заимствали начина на строеж от предишните народи, на чиито земи се разполагат. За правилният избор преди много векове говори фактът, че много от сегашните населени места не само по река Дунав са разположени близо до антични и средновековни крепости.

Литература

- Ivanov, R. (1999).** "Dolnodunavska otbranitelna Sistema mezhdu Dartinum i Dorostorum ot Avgust do Mavrikij, Sofia, Bulgaria, publisher: Aleya, p. 366 // [Иванов, Р. (1999 г.). "Долнодунавската отбранителна система между Дартинум и Доросторум от Август до Маврикий, София, 366 стр., издателство „Алея“].
- Ivanov, R. (2006).** parvo izdanie, "Rimski gradove v Bulgaria, chast I", publisher: izdatelstvo "Bulgarski bestselar", p. 96 // [Иванов Р., (2006 г.), първо издание, „ Римски градове в България, част I“, издателство “Български бестселър“, 96 страници].
- Kanits, F. (1995).** "Dunavska Bulgaria i Balkanat: Istoriko-geografsko-etnografski patepisni prouchvania ot 1860 do 1869", publisher: Borina, vol. 1 // [Каниц Ф. (1995 г.), „Дунавска България и Балканът: Историческо-географско-етнографски пътеписни проучвания от 1860 до 1879 г.“, издателство Борина, том I].
- Nenov, N. (2012).** Dunavski patevoditel: Kulturni nasledstva – politicheski zalozi i rekonstruirane na teritorii, RIM-Ruse // [Ненов Н. (2012 г.), Дунавски пътеводител: Културни наследства- политически залози и реконструиране на територии, РИМ-Русе].
- Rimskite patishta v Balgaria, chast II (2009).** Arheologia, Bulgaria, publisher: spisanie Numizma // [Римските пътища в България, част II, (2009 г.), археология България, списание Нумизма].
- Stefanova, S. (2019).** "Prevrashatane na rimskoto arheologicheskoto nasledstvo v turisticheska atraktsia", Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria, pp. 58-72 // [Стефанова, Ст., (2019 г.), „ Превръщане на римското археологическо наследство в туристическа атракция“ , Българска Академия на науките, стр. 58-72].
- Teodosiev, P. (2017).** "Zashto savremennia beton se rushi, a rimskiyat trae hilyadoletiya?", publisher: spisanie "Nauka", razdel "Tehnika, fizika, himiya" // [Теодосиев П., (11.07.2017 г.), „ Защо съвременният бетон се руши, а римският трае хилядолетия?; списание "Наука“, раздел „Техника, физика, химия“].
- Valiganski, L. (2020).** "Rimski kreposti po Dunav kandidatstvat za Yunesko", RIM-Ruse // [Доцент- доктор Валигански Л. (11.06.2020 г.) "Римски крепости по Дунав кандидатстват за Юнеско“, РИМ-Русе].

Иван Попов

офицер от Военно морските сили на Република България

popovii@abv.bg

AUTHOR'S DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES AND PUBLICATION ETHICS OF THE JOURNAL (<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>)

Received: *14 February 2022*

Accepted: *23 June 2022*

Published: *30 June 2022*

DOI: www.doi.org/10.55630/KINJ.2022.080112

KIN Journal, 2022, Volume 08, Issue 1

Science Series Cultural and Historical Heritage: Preservation, Presentation, Digitalization

Научна поредица Културно-историческо наследство: опазване, представяне, дигитализация

Научная серия Культурное и историческое наследие: сохранение, презентация, оцифровка

Editors

Prof. PhD. Petko St. Petkov
Prof. PhD. Galina Bogdanova

Редактори/съставители

проф. д-р Петко Ст. Петков
проф. д-р Галина Богданова

Copy editors

Assist. prof. PhD. Nikolay Noev
Assist. prof. PhD. Kalina Sotirova-Valkova
Paskal Piperkov

Технически редактори

гл. ас. д-р Николай Ноев
ас. д-р Калина Сотирова-Вълкова
Паскал Пиперков

© Editors, Authors of Papers, 2022

© Редколегия, Авторски колектив, 2022

Published by

Institute of Mathematics and Informatics
at the Bulgarian Academy of Sciences,
Sofia, Bulgaria

Издание на

Институт по математика и
информатика при Българска академия на
науките, София, България

<http://www.math.bas.bg/vt/kin/>

ISSN: 2367-8038